

GAUDIUM

AUDITE SILETE

BULLETIN
SMÍŠENÉHO PĚVECKÉHO SBORU
GAUDIUM PRAHA

Obsah

Editorial	MARIE DOLEJŠÍ	2
Sokol roku 2020	JARKA KNÍŽKOVÁ	2
Jak jsme slavili kulaté narozeniny jízdou v tramvaji T3 Coupé	JAN HNILIČKA	4
O tom našem soustředění	ZUZANA ZAJÍCOVÁ	7
Historiky starého zbrojnoše	JAN SIROTEK	10
Tenorka v lázních	LÍBA KAŠPAROVÁ	12
Edmund Pascha a jeho Vianočna omša F-dur	PODLE WIKIPEDIE MARIE DOLEJŠÍ	12
Gabriel Fauré	MILENA POLÁČKOVÁ	14
Vyznání růži, Vyznání louce, vyznání Emilovi	MARIE DOLEJŠÍ	15

Editorial

MARIE DOLEJŠÍ

Milí čtenáři,

slíbili jsme další číslo Audite silete vydat ještě v roce 2022 před Vánoci. Bylo to hodně náročné, oslovení autoři neměli zrovna moc času na psaní a nakonec se to nepovedlo.

V tomto prvním čísle roku 2023 najdete ještě tři příspěvky týkající se doby minulé, kdy náš časopis nevycházel, několik příspěvků pojednávajících o autorech skladeb, které právě studujeme, a konečně povídání o aktuálním dění ve sboru. Přejeme Vám příjemné čtení.

Sokol roku 2020

Edmund Pascha – Vianočná omša

JARKA KNÍŽKOVÁ

Tyto řádky píšu s velikou radostí a dojetím, protože došlo k malému zázraku. Málokdo uvěří, že se může splnit sen, který se ani nezdál. A vidíte, stalo se! Když jsme s Gaudiem Praha, smíšeným pěveckým sborem Sokola Královské Vinohrady, a Souborem písní a tanců Josefa Vycpálka, působícím v Sokole Kampa, začali v roce 2019 zkoušet Vianočnú omšu, vůbec se nám nesnilo, k jak úspěšnému výsledku tato spolupráce

Foto na titulní straně – z koncertu 1. 12. 2022 v Betlémské kapli

povede. Edmund Pascha byl barokní skladatel moravského původu, žijící na Slovensku. Tento františkánský kazatel byl skladatelem skutečně nadčasovým, to musí uznat každý, kdo jeho Omšu slyšel. Poprvé jsme ji provedli v roce 2019 v Karolinu v rámci koncertu Ligy proti rakovině, dále v Českém muzeu hudby a v Míchnově paláci při vánočních koncertech. Pro rok 2020 jsme měli domluveno provedení na Slovensku ve městě Skalica. Tento projekt však už nebyl realizován, protože život daleko široko byl ochromen covidovou pandemií. A tím umlkly i Múzy. Jedinou kulturou, která nám zůstala, byly obrazovky TV a forma distančního setkávání prostřednictvím PC. Tehdy vznikl i Distanční literární klub, který měl umožnit sokolům sdílet mezi sebou i na dálku něco veselého

Z koncertu 1. 12. 2022 v Betlémské kapli

Z koncertu 1. 12. 2022 v Betlémské kapli

ve smutné době a vzpomenout na časy „normální“. Do této literární minilekce jsem přispěla článkem „Před námi Velikonoce za námi Vánoce ...“ s podtitulkem „Malé ohlédnutí za adventem, kdy se ještě mohlo zpívat“. Pro zájemce sděluji, že je možno napsat na mail jarkasekcem@seznam.cz o podrobnější informace o Distančním literárním klubu nebo o zaslání oné povídky. Je možno se tam dočíst, jak vznikala a probíhala spolupráce obou souborů, jak a za jakých okolností se setkala Zdena Součková, sbormistryně Gaudia Praha s Martinem Terrayem, uměleckým vedoucím Muziky Vycpálkovci, jak si v souboru zkráceně říkají. Tyto dva protagonisty sokolské kultury lze označit za rodiče vzniku a provedení Vianočnej omše Edmunda Paschy. Začátky byly opravdu komplikované

a některé problémy přetrvaly až do konce. Byla to hlavně zdravotní indispozice koordinátorky projektu Zdeny Součkové pocházející z bolesti zad, což provázelo nejen nastudování, ale i všechny koncerty a bylo zakončeno operací páteře. To byla opravdu smutná záležitost komplikující celou práci a přípravu. Zdena Součková prokázala nadlidskou sílu, vytrvalost a statečnost, za kterou by si zasloužila jednoho krásného sokola od výtvarníka Jakuba Flejšara sama pro sebe. Provedení bylo ještě zdokonaleno choreografií Radky Tesárkové. Na scéně se střídaly černé klobouky, bílé šátky a vše dohromady souznělo s nádhernou hudbou a sladěnými hlasy sboru. Velice jsme potom litovali, že tolik slibné a náročné práce bylo přerušeno zlou, střapatou kuličkou covidu. Jakmile se opět rozezněly sály a zkušebny zpěvem a muzikou, hned jsme začali pracovat na obnově Paschovy skladby. Tentokrát bychom provedením Vianočnej omši rádi pomohli kostelu sv. Václava v Kozojedech u Jičina při údržbě jeho statiky. Koncert je plánován na sobotu 11. 12. 2021 od 14,00 hod. přímo v kostele a počítá se i s účastí sokolů z Prahy. Nemusím se ani rozepisovat o tom, že ocenění v projektu Vzdělávatelský počin roku 2020 nás nesmírně povzbudilo. Jsme šťastní, že naše práce byla takto oceněna. Věříme, že Paschova Vianočná omša v našem podání zazní ještě mnohokrát na různých místech a přinese posluchačům stejnou radost, jakou nám přinesl Sokol roku 2020. A my mu otevíráme okna i srdce dokořán.

Jak jsme slavili kulaté narozeniny jízdou v tramvaji T3 Coupé

JAN HNILIČKA

Rok 2021 začínal poměrně pochmurně. Kromě zimního počasí tu hlavně téměř všemu velela covidová opatření a nesmělo se skoro nic. Jako soubor jsme se téměř vůbec nescházeli, pravidelné zkoušky nebyly možné a o nějaké vystupovací nebo koncertní činnosti jsme si mohli nechat jenom zdát.

Jenže život běží dál a my jsme zvyklí nejen zpívat, ale i se veselit při kulatých výročí našeho členstva.

I tento rok 2021 byl docela hojný na kulaté narozeniny, a tak, ze začátku, jsme chodili aspoň popřát v malé skupince jarním oslavencům, když větší oslavy nebyly možné ani v Šimajdě po zkoušce nebo v některém blízkém občerstvovacím zařízení.

Martině Křížové (60) jsme byli popřát u ní doma na Ořechovce. Gratulace byla pojata v duchu pošťáka Ondry, který doručil gratulaci a kytku, ostatní nějaký ten malý dárek.

Milenu Poláčkovou (60) gratulační spolek „přepadl“ přímo na dvoře jejich domu v Podolí. Krom obvyklé narozeninové kytky a nějakých darů, jež si už ani nepamatují, jsme secvičili gratulační píseň od Pavla Jurkoviče – Blahopřání. Zkontrolovali jsme při té příležitosti Poláčkovíc hafíky a Maruška Valentová předvedla prvorozeného synka. Povedená akce to byla.

Jelikož byl březen docela plodný na tyto oslavy, bylo nutné vymyslet, pod jakou záminkou vylákat z brlohu oslavence – prezidenta spolku zpěvného – Jirku Míčka (80), abychom mu mohli popřát k jeho mladistvému životnímu jubileu.

S Hankou Suchardovou jsme vymysleli, že s ním jako potřebujeme probrat nějaké ty sborové věci, a když bude hezky, tak se sejdem venku. No, byl kluk překvapen, když ho čekala gratulační skupina. Myslím, že se to povedlo, a oslava se pak konala v rámci letního soustředění v Jáchymově společně s ostatními oslavenci, jako třeba ještě s Majou Machovou (70).

Zvláštním případem byl Honza Sýkora (60). Ač měl narozeniny už v květnu a nějaké to přání už bylo možné v rámci jarních zkoušek v přírodě ve Stromovce, tak hlavní oslava však měla proběhnout až při letním soustředění.

U Sýkorky si to žádalo připravit nějakou hranou scénku, ve které by bylo zakomponováno něco z jeho hospodaření na Vysočině a nezapomnělo se ani na jeho profesní aktivity spojené s japonskou kulturou a tak, stručně řečeno. No, myslím, že se to docela vydařilo a taky aktéři se nejen při přípravách, ale hlavně realizaci dostatečně vyblbli.

Mé kulaté narozeniny (60) připadly taky na květen. Popřáli jste mi hezky ve Stromovce na zkoušce v přírodě. Jako dárek jsem dostal mimo jiné malou tramvaj.

Mně se ale nechtělo tak úplně to „spláchnout“ společnou oslavou na letním soustředění a přemýšlel jsem, co by se tak hodilo, a začínal jsem mít docela konkrétní představu.

V souboru je také známo moje profesní zaměření a celková obliba železnice, všech vozítek používaných v hromadné dopravě a tramvaji zvláště, o čemž občas rád povídám a vysvětluji ostatním. Docílil jsem dokonce toho, že někteří jedinci už tramvaji nejenom jedou, ale začali si i všimnout jakou a že jich je víc typů.

Proto mě napadlo, že by bylo už nanejvýš vhodné spojit tuto oslavu narozenin s jízdou tramvají.

Ne tedy, že pojedeme nějakou běžnou tramvají někam společně do restauračního zařízení, ale... Dopravní podnik má pro účely zážitkové turistiky, jak se teď říká, a pro

zvláštní účely i několik různě historických, historizujících a retro tramvajových vozů. Navíc pro tento účel takové „párty v tramvaji“ byl v roce 2018 speciálně postaven vůz T3 Coupé, takový speciální polokabriolet, vybavený mimo jiné i barem. Měl jsem to již odzkoušené z jiné akce a přišlo mi to jako zajímavé provedení narozeninové oslavy. Navíc jsem už tuhle možnost dříve v souboru prezentoval, tak byl nejvyšší čas a příležitost, to spáchat.

Pomohl mi spolupěvec Honza Sýkora, který se nabídl, že v rámci svých narozeninových oslav se na tom bude se mnou podílet. Ve dvou se to lépe táhne. A tak mohly vypuknout přípravy této narozeninové vyjíždky.

Po dohodě se sbormistry jsme jízdu plánovali na termín první zářijové zkoušky, kdy se do Šimajdy ještě nesmělo. Případlo by to dokonce na 1. září. Ale ouha !!! Termín pro zvolenou tramvaj byl již obsazen, a tak nezbylo, než to naplánovat hned na čtvrtek 2. září 2021 na podvečerní hodiny. Tramvaj byla objednána, zarezervována a mohly vypuknout přípravy.

Teď je na místě, uvést pár slov a dat o tomto unikátním výletním voze, který byl vyroben pouze v jednom exempláři.

Jedná se o přestavbu z původního modernizovaného sólo vozu T3R.P s téměř novou moderní elektrickou výzbrojí. Vůz je koncipován pouze pro neveřejný provoz, tzn. vyhlídkové a zvláštní jízdy. Je vybaven podélnými sedadly (jako ve starých tramvajích), barem

a audiotechnikou. Bar poskytuje možnost občerstvení během jízdy. Interiér vozu je vyveden v bílé barvě s doplňky ze dřeva a leštěného nerez. Prostě skoro luxus. Zadní část vozu má odnímatelná boční okna, a tak lze, za příznivého počasí, využít charakteru polokabrioletu a mít větší kontakt s okolím. Navíc nad klasickými bočními okny je ještě částečně prosklená střecha, jako bylo u lepších zájezdových verzí známého autobusu Škoda 706 RTO anebo novějšího typu Š11. Vůz má pouze jedny nástupní dveře vpředu u kabiny řidiče.

Tak dobře. Uděláme jízdu, začínající ve střešovickém vozovně, kde je Muzeum MHD (městské hromadné dopravy) s takovou obvyklou trasou přes Letnou, po nábřeží, centrem okolo Masaryčky (nádraží), přejet Václavské náměstí uprostřed a kolem Máje a Národního divadla, přes Malou Stranu, Chotkovou zatačkou zpátky do Střešovic.

Mělo to jen jeden háček, že se do tramvaje T3 Coupé vejde pouze 31 cestujících. No a nás Gaudiáků je přece víc a tuhle akci, zvlášť když už jsem o takové možnosti dříve vyprávěl, bude určitě větší zájem. To přijedou určitě i zavilí chataři a chalupáři. No účast lepší, než na první zkoušce po prázdninách.

Nakonec jsme to pořešili tak, že se jízdy udělaly dvě, zhruba po 45 minutách po výše uvedené trase. Ta druhá se jela, pokud si dobře vzpomínám, v obráceném směru.

Počasí nám přálo. Na vyhlídkovou jízdu jsme zajistili do tramvaje i občerstvení, byly řízečky, točilo se pivo a tak. Myslím, že se obě jízdy vydařily. Někteří mohli jet

i dvakrát, páč tolik nás přece jenom není a bylo by škoda, nevyužít maximálně povolenou obsaditelnost vozu. V prvním kole jsme si při jízdě okolo Národního divadla s chutí zazpívali píseň nejvýše vhodnou, a to ? ... No přece Smetanovu „Proč bychom se netěšili“. Dokonce jsme sklídili za tuto produkci i potlesk a zájem okolního PT obecnstva.

Střešovické muzeum má ještě tu výhodu, že v jeho areálu, hned u vstupu je malá, ale přívětivá restaurace – Na staré Vozovně. Tam jsme zajistili posezení po těchto jízdách, včetně pokračující konzumace různých dobrot a nápojů.

Jak je v Gaudiu zvykem, nezůstalo jen u toho jídla, nejen jsme si popovídali, ale i zazpívali.

Honza Waraus pro tuto příležitost složil i oslavnou píseň pro oba Honzy – oslavence a nutno poznamenat, že se mu to povedlo. Přiznám se, bez mučení, že si víc pamatuji tu půlku pro mě, že mám rád tramvaje a znám v nich každý šroubek a drát. Ta Sýkorkova půlka byla určitě o jeho zájmu o zemi vycházejícího slunce, jeho latifundistických trablech s agrotechnickými lhůtami, lesními škůdci a o jeho sportovních výkonech

Každá oslava má mít nějaké vyvrcholení, a jde-li o akci téměř „žrací“, tak i sladkou tečku. A tou byl Milenin narozeninový dort. Neboť při jarní oslavě svých narozenin slíbila, že se takhle „sklouzne“ s námi, mužskými. Nápad to byl veskrze dobrý a moc jsme si pochutnali, i oko nad tou krásou zaslzelo.

Když jsme v pozdějších hodinách opouštěli útulnou hospůdku, měli jsme pocit, že to byla zase jedna vydařená akce, kterou by šlo třeba zase někdy zorganizovat jen tak, pro radost ze společně stráveného času.

O tom našem soustředění

ZUZANA ZAJICOVÁ

Soustředění dělíme do dvou skupin; na malé a velké.

Malá soustředění pak ještě na dvě podskupiny; jarní a podzimní. Zimu zatím nemáme ošéfovanou, a to je myslím škoda.

Velké soustředění se jmenuje letní, protože se koná v létě, to dá rozum.

Dva roky po sobě jsme se letně soustředili v Krušných horách ve Sport hotelu Můstek kousek nad Jáchymovem. Že jsme se na stejném místě ocitli dvakrát, je jednoznačně známkou kvality. Když se nám někde líbí, jedeme tam rádi podruhé. Za dobu velkých soustředění jsme opakovali pobyt pětkrát. Poctěny byly: Chata Alfonska v Krkonoších,

Jarní soustředění v Cholině

zemí trochu pokulhává, ale my jsme zoceleni! Navíc máme v našich řadách dva skvělé barmany a baristy Dana a Honzu, jimž je s důvěrou svěřen bar nejen námi, ale hlavně paní vedoucí. Od pátku 18. do neděle 20. března jsme pilovali naši milovanou skladbu Carmina burana, a taky skladby na benefiční koncert pro domácí hospic Duha.

Velká letní soustředění jsou důležitá. Kdo může, jede na celý týden. Tito šťastlivci podnikají přes den výlety a večer pak svorně utužují kamarádství. Samotné soustředění započne čtvrteční večerní zkouškou, a to jsou už přítomni všichni. Kromě zkoušek se

Soustředění ve Sport hotelu Můstek – oslava kulatých narozenin

Benešovský mlýn v Jižních Čechách, penzion Vysočina a Dárko ve Škrdlovicích na Vysočině, hotel Peliny v Chocni a výše zmíněný Sport hotel Můstek.

Na první letošní jarní soustředění jsme jeli do Cholína. Zde máme útočiště v Hořovické chatě. To je naše oblíbené místo pro malá soustředění. Krásná krajina, vlídný personál a prostory ke zkoušení jsou zárukou. Ubytování a sociální zá-

mezí samozřejmě i nadále utužuje kamarádství a podnikají malé výlety během odpolední pauzy. Konečně máme možnost poznat se napříč celým sborem, a to platí především pro nové členy. Moc dobře si pamatuju na začátky svého sborového zpívání, kdy jsem ze zkoušek znala jen altíky kolem mě. Teprve soustředění mi dalo poznat ostatní sborové zpěváky.

Naše letošní letní soustředění se povedlo.

Od pondělí do čtvrtka jsme se toulali po okolí Jáchymova. Někteří z nás se jeli hned v pondělí, kdy bylo vedro, koupat do nově otevřeného koupaliště v Ostrově nad Ohří.

V úterý jsme se vypravili na Boží Dar, kde nás čekala Jitka Nešverová a celá její rodina, trávící zde dovolenou. Jitka se pak plynule přesunula na soustředění. Bylo to moc příjemné setkání.

Ve středu jsme se courali tak různě a od čtvrtka vypuklo soustředění. Tentokrát se sjel rekordní počet zpěváků.

Jak je naším gaudiáckým dobrým zvykem, řídíme se heslem „Nejen zpěvem živ je zpěvák.“ Volné večery věnujeme oslavám. Tentokrát jsme slavili narozeniny Oli Paškové, Evy Richtrové a Honzy Sirotky.

V sobotu večer nás navštívily tři sudičky, aby nám povyprávěly o bohaté životní pouti našeho milého Honzika Sirotky. Po skvělém představení jsme mu ještě sborem zazpívali. No a pak nastalo hodování, zpívání a oslavování ve velkolepém stylu.

V neděli po obědě jsme se s hotelem Sport Můstek rozloučili. Bylo nám sice smutno, ale našťastí bylo září za dveřmi a s ním i pravidelné střední zkoušky.

Následovalo podzimní soustředění opět v Cholině od 7. do 10. října. Letošní cholínské podzimní soustředění bylo ozvláštněno ohromným množstvím mrňavých spolubydlících. V ubytovně hodlaly

Podzimní soustředění v Cholině

Podzimní soustředění v Cholině

strávit zimu miliony berušek asijského původu! Nechtěly pochopit, že máme soustředění, a že ho chceme trávit bez jejich přítomnosti. Než jsme se tedy řádně ubytovali, bylo nutno je vypudit. Ty nejvytrvalejší s námi zůstaly až do neděle... zase jsme pilně zpívali a trénovali hlavně Vianočnú omšu.

Soustředění... to je prostě krásně strávený čas s kamarády, s nimiž nás spojuje nejen láska ke zpěvu, ale taky přátelství, a toho je vždycky zapotřebí.

Historky starého zbrojnoše

JAN SIROTEK

Historika druhá:

O Kněňově pyžamu, kterak se jeden nestyda se svým tradičním nočním úborem předváděl a jaký úlek tím způsobil svému spolunocležníkovi, který s ním nucen byl na zájezdu manželské lože sdílet

Naše fyzicky vnímatelná realita je velice diskutabilní záležitost. Ne vždy platí, že to, co vidí jeden, musí nutně vidět i druhý, ač se na to oba ve stejný okamžik dívají. O tom jsme se mohli onehdá přesvědčit na zájezdu do Španělska, kam jsme před lety vyrazili koncertovat. Když jsme se konečně po předlouhém náročném cestování proklíčkovali až k našemu ubytovacímu zařízení, obsadili jsme apartmány dle předem stanoveného rozdělovníku. Já jsem náš útulný prostor sdílel s Pavlem Kněňickým a Honzou Sirotkem. V první místnosti jsme měli rozkládací gauč a v ložnici manželskou postel. Okamžitě jsem rozhodl, že „manželé“ budou Pavel s Honzou. Já o to až tolik nestojím, když se na mě ve spánku někdo lepí. Tedy, pokud se jedná o chlapy. Jo, být ubytovaný s dámami, to bych se rozhodoval jinak. Ale tak tomu bohužel nebylo, takže jsem se raději hned preventivně separoval. A pak jsem se taky těšil na to, že Honza konečně uvidí Kněňovo pyžamo a bude si moci jeho blízkost náležitě užít. Ze srdce jsem mu to přál, protože on dosud ještě neměl tu čest s Kněňou nocovat na jednom loži. Což musím přiznat z vlastní zkušenosti, že to je skutečně nezapomenutelný zážitek pro každého chlapa. A tak, když jsme vybalili kufry a vyndali z nich pro začátek alespoň ty nejnnutnější potřeby, jako je např. Fernet či Jägermeister, posadili jsme se na balkón a kochali se krásami okolí, kam jsme jen dohlédli. A jak jsme tak to okolí okukovali, rozjímali jsme nad tím, jestli se třeba náhodou támhle v roští nevynoří zrovna takový jelen, jako je na té flašce s Jägermeisterem. A nebo jestli z těch bylinek, co tam rostou vedle pod smrkem, by se daly uvařit podobné dobroty, jako teď právě v tuto chvíli konzumujeme. Zkrátka jsme vedli nejrůznější filozofické debaty, ale já jsem v mysli stále držel ústřední téma dnešního večera. A tím bylo Kněňovo pyžamo. A hlavně to, jaké nadšení probudí v Honzovi, až ten Pavlův ohoz konečně uvidí. A abych v tomto směru náhodou o něco nepřišel, rozhodl jsem se posezení na balkónu ukončit dříve, než je obvykle našim zvykem. A zaplul jsem do koupelny, abych ze sebe spláchl

prach z cest. Ale pak jsem musel vyřešit to, aby Honza šel do sprchy dřív než Pavel. Což je docela problém, protože Honza, jakožto „gentleman“, dává všem přednost, aby ty prostoje pak mohl vyplňovat kouřením cigár. Přesně tak to bylo i tentokrát. Zatímco Pavel stepoval před koupelnou s ručníkem kolem pasu, Honza si balil cigáro. A tak jsem musel zavelet: „Na Ferneta, kluci, na Ferneta!“ Nakonec se to nějak seaběhlo, že Honza šel do té sprchy před Pavlem. Za chvíli byl venku v pyžamu s trenclema do zvonu, jak vždycky nezapomené upozornit. Honza má totiž všechny trencle u pyžama děsně široký a je na to patričně hrdý. No jo, někdo má džíny do zvonu, on zase trenky do zvonu. Tak jsem mu ty jeho trencle pěkně pochválil, abych mu udělal radost, ale dodal jsem, že na Pavlovo pyžamo stejně nemá. To už byl Honza napnutý jak kšandy, co asi ten Pavel má jako noční úbor. „Hele, Milane, nemá von nějakou šmrncovní noční košili po prababičce? S krajkama?“ „Ne, něco mnohem lepšího. Nech se překvapit.“ Honza během naší debaty o trencích a pyžamech zatím zalehnul do postele, já postával mezi dveřmi do ložnice a jen jsme tak dál tlachali. A tu se konečně vynořil z koupelny Kněňa ve svém spacím nočním úboru. Tedy, ... úplně nahatej! A rovnou si to štráduje k Honzovi do postele pod peřinu. Honza vytrřestil oči: „Ty vole! Kde máš pyžamo?“ „Na sobě, vole! Seš slepej? Ty ho nevidíš?“, odvětl Pavel. A hupsnul takhle nahatej vedle něj do postele, jako by se nechumelilo. Honza zkameněl. „Si děláš prdel, vole?“ „Nedělám, vole! Já takhle chrápu normálně.“ Jo, to byl přesně ten okamžik, na který jsem se těšil. Na ten Honzův šok. Stejný šok, jaký jsem kdysi zažil i já, když se takhle Pavel ke mně také přivalil do společného lože. Zkrátka, není nad to, když je možno stejné zážitky společně sdílet a současně i prožívat z vícero úhlů pohledu. Kluci pak spolu vedli poměrně obsáhlou debatu na téma, jak kdo bude ležet na kterém boku, na zádech či na břiše, kterým údem ke komu otočen či od něho odvrácen, kdo se kdy bude otáčet, kde je dělicí čára jejich lože a jestli mezi sebe položí, dle pohádky bratří Grimmů, dvousečný meč. No, hlavně když to nebude, s ohledem na stav našeho opojení, třeba šavle. A já jsem jim to ještě průběžně komentoval. A především jsem uklidňoval Honzu: „Honzíku, neboj, s Pavlem je to v posteli v pohodě. Já s ním už taky takhle spal na jedný posteli. A bez ztráty věnečku! Jen bych si tedy na tvém místě natáhnul na hlavu kulicha, protože jestli se Pavel ve spánku převalí a zajede nevědomky prsty do tvých dlouhých vlasů, mohlo by dojít v jeho snivém rozpoložení snadno k omylu.“ No, v ten moment znejistěl i Pavel. „A sakra! Se votočím, začnu ze spaní šmátrat, našmátrám dlouhý vlasy ... a už to jede.“ Jenže nikdo z nás s sebou kulicha neměl, kdo by ho Honzovi půjčil. Se ví, kdo by ho taky v létě ve Španělsku měl, že jo. Jedině snad Franta Jouda. Tož jsme se ho došli zeptat, jestli by Honzovi půjčil svoji elegantní zmijovku. A co myslíte? Nepůjčil. Prej jediné za prachy. Tak jsme se na Joudu vyprdli. V průběhu těch keců, co jsme takhle spolu vedli, Honza nakonec pochopil, že se na to může vykašlat, aby Pavlovo pyžamo usměrňoval do nějaké bezpečnostní zóny. Pavel zkrátka ze svého nočního úboru nesleví. Prostě byl takhle zvyklý spát a zvyk je železná košile. Tedy, v jeho případě pyžamo.

Z čehož naučení plyne: „Každý z nás vnímá fyzickou realitu úplně jinak. Jeden vidí nahatého nemravu, druhý na tom samém člověku obdivuje elegantní noční úbor. Jeden vidí dámu v rouše Evině, druhý ji má za nestoudnou exhibicionistku. Je to pouze

o úhlu pohledu. No, a zatímco se někdo někde producíruje v císařových nových šatech, my si na noc občas někdy oblékáme Kněňovo pyžamo.“

Tenorka v lázních

LÍBA KAŠPAROVÁ

Tak „dlouho pečlivě“ jsem se starala o své pohybové ústrojí, zejména o záda, až mé tělo řeklo dost a za pomoci lékaře jsem byla nasměrována do lázní. A kam jinam může tenorka jet nežli do Jáchymova?! A proč tam? No, nejen proto, že jsem tam byla dvakrát v létě na sborovém soustředění, ale proto, že tamní radonové koupele jsou vyhlášené. Jakožto lázeňská prvnička jsem byla dosud neznámkem, neumím se v lázeňském procesu orientovat. A řeknu vám, není to žádná legrace. Od rána do večera hlídáte čas, neustále se svlékáte a oblékáte. A tady v Jáchymově se neustále koupete, každý den ve vodě s radonem. A někdy k tomu ještě přidáte bazén. Také cvičíte, cvičí i někdo s vámi, občas vás zmagnetizují, přejíždějí po vás laserem a různými jinými přístroji. Je docela veselé potkávat postavy ve stejných bílých froté župáncích, jak se potulují budovou.

Nicméně lázeňský host se nevěnuje pouze procedurám. Má třikrát denně dobré jídlo a může také pečovat o svou duši a společensky se rozvíjet. Co tím mám na mysli? Taneční večery a hudební koncerty. U mého prvního hudebního koncertu jsem si uvědomila, jak jsem rozmazlená pražskými koncerty vážné hudby. Zde dorazila do kavárny dáma s růžovým futrálem na housle a klávesami. Zapnula klávesy, nastavené automaticky na nějakou skladbu, a doprovázela je na housle. Hrála řadu líbivých a známých skladeb, dokonce zařadila i Vltavu! Akorát všechny skladby hrála podobně, táhle. Hodně mi to připomínalo produkci skupiny Romů u Billy na Florenci... Ale místní lázeňští hosté byli šťastni za cokoliv a nadšeně po každé skladbě tleskali. Hudba tanečních večerů je pestrá, přizpůsobená věkové šíři tanečníků a tanečnic. Při skladbě Cikán, černý cikán, jsem však usoudila, že v lázních mám též večer odpočívát, a odebrala jsem se do svého pokojíku...

Musím přiznat, že mi tu nejvíce chybí hudba, možnost jít do divadla a hlavně – chodit na zkoušky našeho sboru a zpívat s ním na koncertech, Vianočnú omšu apod. I když mi tu vlastně nic neschází, těším se zase na své běžné dny v Praze a setkávání s vámi.

Edmund Pascha a jeho Vianočna omša F-dur

PODLE WIKIPEDIE MARIE DOLEJŠÍ

Edmund Pascha, původně český **Páska** nebo **Paska**, užívající pseudonym **Claudianus Ostern**, byl slovenský františkán, kazatel, varhaník a hudební skladatel českého (moravského) původu.

Narodil se v roce 1714 v Kroměříži, o jeho rodinném původu a dětství není nic známo. Již v rodném městě se ale mohl seznámit s františkány. Jeho bližší kontakt s řádem však probíhal spíše skrze klášter v Uherském Hradišti patřící do uherské salvatoriánské provincie františkánů. Do této provincie totiž náležel a v ní působil již od svého vstupu do řádu v dnes slovenském Hlohovci v roce 1731, kdy obdržel řeholní jméno Edmund, a současně se stal klerikem připravujícím se na kněžství. Jako ostatní františkánští klerici a kněží studoval v klášterní škole filozofii, konkrétně v klášteře v Beckově, a následně teologii v Uherském Hradišti. Po ukončení studia a vysvěcení na kněze působil jako kněz, kazatel a varhaník v řadě klášterů salvatoriánské provincie na Slovensku, mimo jiné v Prešově, Pruském, a v Žilíně. Byl značně nemocný. Po řadu let trpěl nadměrnou lámavostí kostí nebo dnou, kvůli čemuž byl chromý (chodil o berlích) a byl postižen i na rukou, z čehož lze odvodit jeho pseudonym Claudianus (z latinského Claudus = chromý). V závěru svého života onemocněl rakovinou, zemřel v žilinském klášteře 6. května 1772.

Z hudební tvorby Edmunda Paschy se dochovalo nebo je známo několik rukopisných hudebních sborníků. Takzvaný *Žilinský kancionál*, sepsaný, jak název napovídá, během autorova působení v žilinském klášteře okolo roku 1770. Skládá se ze dvou částí. První z nich: *Harmoniae pastorales*, nebo též v singuláru *Harmonia pastoralis* (*Pastýřské harmonie*, ff. 2–27) obsahuje hudební doprovody ke dvěma vánočním mším, kde je původní latinský mešní text doplněn o slovenské lidové koledy a pastorely. Pascha tím představuje jistý přechod od plně latinských mešních zpěvů k textům zcela v národním jazyce, jak psal vánoční mše v češtině o něco později Jan Jakub Ryba. Stylově Pascha vychází ze světské (lidové) hudby doplněné o basso continuo provedené varhanami, čímž jistě sledoval snahu přiblížit chrámovou hudbu lidovému obecnému vkusu a vnímání. Místo častějších barokních vícehlasých polyfonií však v duchu františkánské tradice používá, až na výjimky, jednohlasé zpěvy provedené jedním zpěvákem, v duetu nebo jednohlasně celým sborem, jehož důraz ještě v těchto pasážích doplňují dechové nástroje. Druhá část svazku nazvaná *Prosaes pastorales* (*Pastýřské zpěvy*, ff. 28–54) obsahuje dvacet pět vánočních koled a pastorál, písní nebo rozhovorů pastýřů či andělů. Mezi nimi je i známá koleda „*Do hory, do lesa, valaši!*“.

Nejnámějším dílem skladatele je *Vánoční mše F-dur* z výše uvedeného sborníku *Harmonia pastoralis*. Je to jedinečné dílo slovenského baroka. Hudební historici uvádějí, že Paschova Vánoční mše pro své kouzlo, neopakovatelnou originalitu a zemitou sílu nemá obdoby ani v jedné ze známých vánočních mší (dr. Terryové). V této mši lze obdivovat nejen hudební skladbu, ale zejména slovenské vložky vsunuté mezi klasické (byť zkrácené) latinské texty. Je zapsaná jako varhanní patriček. Kromě varhan obsahuje vstupy i dalších nástrojů: klarin, fléten a pastýřských trub (tuba pastoralis). Varhanní mezihry, sólové árie, dueta i vokální trojhlas se střídají s jednohlasými sborovými částmi.

Gabriel Fauré

MILENA POLÁČKOVÁ

Gabriel Fauré (12. 5. 1845 – 4. 11. 1924) byl francouzský hudební skladatel stojící na pomezí romantismu a moderní hudby. Vyrůstal v polovině 19. století, kdy dosahoval hudební romantismus největšího rozmachu, ke svému uměleckému vrcholu však dospěl až v silně modernistickém 20. století.

Fauré se narodil v Pamiers na jihu Francie jako pátý a nejmladší syn ze šesti dětí.

Jeho otec byl školním inspektorem a později ředitelem školy pro budoucí učitele. Žádné hudebníky Fauré mezi svými předky neměl, ale už od dětství k hudbě inklinoval. V posledním roce svého života vzpomínal: „Vyrůstl jsem jako docela tiché vycované dítě, v oblasti velké krásy. ... Ale jediné, co si opravdu jasně pamatuji, je harmonium v té malé kapli. Pokaždé, když jsem mohl, jsem tam utekl a hrál – a hrál jsem hanebně – vůbec žádná metoda, docela bez techniky, ale pamatuji si, že jsem byl šťastný.“

S pomocí stipendia biskupa své domovské diecéze Fauré nastoupil na 11 let do Niedermeyerovy školy klasické a chrámové hudby. Jeho učitelem klavíru byl Camille Saint-Saëns. Fauré na něho ve stáří vzpomínal: „Po hodině vždycky šel ke klavíru a odhaloval nám díla mistrů, od nichž nám přísná klasická povaha našeho studia držela odstup. V té době mi bylo 15 nebo 16 let a Camille Saint-Saëns byl jako můj druhý otec. Cítil jsem k němu nesmírný obdiv a neutuchající vděčnost po celý život.“ Těmiistry, které zmiňuje, byli Schumann, Liszt, Wagner a jiní. Fauré byl ve škole velmi úspěšný.

Při odchodu z École Niedermeyer byl Fauré jmenován varhaníkem v Bretani. Kromě hry na varhany soukromě vyučoval klavír a skládal, žádná skladba z tohoto období se však nedochovala. Často šokoval duchovní tím, že hrál v kostele operní hudbu a při bohoslužbách kouřil; místo varhaníka proto musel po čase opustit. Pak s diskrétní pomocí Saint-Saëns získal místo v pařížském kostele, ale po několika měsících odešel bojovat do prusko-francouzské války (1870–1871) a v ní byl vyznamenán válečným křížem. Pak vystřídal ještě několik varhanických míst a stále komponoval. Někteří obdivovatelé Faurého hudby vyjádřili politování nad tím, že i když čtyři desítky let profesionálně hrál na varhany, nezanechal pro tento nástroj žádné sólové skladby. Byl známý svými improvizacemi a Saint-Saëns o něm řekl, že byl „prvotřídním varhaníkem, když chtěl“. Fauré však dával přednost klavíru a hru na varhany bral především jako zdroj obživy.

V roce 1883 se Fauré oženil s Marií Fremietovou, dcerou předního sochaře. Měli spolu dva syny, z nichž první se stal uznávaným biologem a druhý spisovatelem. Nebyli spolu však příliš šťastni a Fauré, který byl údajně nesmírně atraktivní pro ženy, vyhledával rozptýlení v mimomanželských vztazích.

V této době začalo vznikat Faurého Requiem. Začal ho psát v roce 1887 po smrti svého otce a v průběhu let ho revidoval a rozšiřoval až do konečné verze z roku 1901 potom, co zemřela i jeho matka. Premiéru jeho první podoby v roce 1888 komentoval

kněz v pařížském kostele La Madeleine, kde Fauré působil spolu se Saint-Saënem: „Tyto novinky nepotřebujeme, repertoár Madeleine je dosti bohatý.“

Sám Fauré o této skladbě řekl: „Kdosi nazval mé Rekviem ‚ukolébavkou pro zemřelé‘, protože údajně nevyjadřuje strach ze smrti. Jenže já takto na smrt nahlížím – místo bolesti v ní vidím smířené odevzdání, cestu ke štěstí, které čeká nahoře. Gounod byl kritizován za to, že ve své hudbě inklinuje k přílišné něžnosti. Ta však jen vycházela z toho, co mu bylo dáno, co a jak on sám cítil. Cožpak není nezbytné přijmout umělce v celé jeho přirozenosti takového, jaký je? Pokud jde o mé Rekviem, možná jsem v něm instinktivně hledal cestu z toho, co jsem sám po těch dlouhých letech, co doprovázím na varhany pohřební obřady, pokládal za patřičné a správné. Znáám to všechno nazpaměť. Chtěl jsem napsat něco jiného.“

V roce 1896 získal Fauré místo učitele na pařížské konzervatoři. Svým pedagogickým působením důrazně respektoval individualitu studentů a byl mezi nimi oblíben. Jeho žák Maurice Ravel na Faurého vzpomínal jako na učitele otevřené mysli a muzikolog Henry Prunières o něm napsal: „To, co Fauré rozvinul u svých žáků, byl vkus, harmonická citlivost, láska k čistým liniím, neočekávané a barevné modulace; ale nikdy jim nedal žádný návod na skládání podle jeho stylu, a proto všichni hledali a našli své vlastní cesty v mnoha různých a často protichůdných směrech.“

Na přelomu 20. století se rozšířila popularita Faurého hudby do Británie a v menší míře i do Německa, Španělska a Ruska. Často navštěvoval Anglii a hrál mimo jiné v Buckinghamském paláci. Jeho oddanými obdivovateli se stali Elgar, Čajkovský, Albéniz i mladý Američan Aaron Copland.

V posledních letech svého života trpěl Fauré poruchami sluchu a v roce 1920 ve věku 75 let odešel z konzervatoře. Jeho zdraví se dál zhoršovalo, také v důsledku silného kouření. Navzdory tomu stále zůstal k dispozici mladým skladatelům. Zemřel v Paříži ve věku 79 let na zápal plic.

Na počest stého výročí Faurého narození v roce 1945 o něm napsal muzikolog Leslie Orrey: „Hlubší než Saint-Saëns, rozmanitější než Lalo, spontánnější než d'Indy, klasičtější než Debussy. Gabriel Fauré je mistr vynikající francouzské hudby, dokonale zrcadlo našeho hudebního génia“.

Vyznání růži, Vyznání louce, vyznání Emilovi

MARIE DOLEJŠÍ

V říjnu 1998, na koncertu k 10. výročí založení Gaudia v sále Martinů na HAMU, dostal sbor mimořádný dárek – pan Emil Hradecký věnoval sboru dvě své skladby, Vyznání růži a Vyznání louce. Dva sbory s nádhernými texty Václava Fischera.

„Je vězněm vlastní krásy, živůtek potrhá si o deště a trní. Jak vítr štíhlá v pase, zálibně kolébá se na jarním výsluní. Hvězdy k ní přilétají, tajně jí ochutnají pár doušků

z kalichu. Dej pozor, je to léčka, dotek hvězd sotva přečká svěťice bez hříchu.“ Atd., však víte, jak je to dál.

„Potokem v pase přestřpnutá, pěšinou bílou provázaná vlní se louka bosá, zutá, holubům z křídel krade rána. Muzikant cvrček stěblu trávy koncertem pro housle se chlubí, slunce má štětec celý zlatý a květům barvy míchá z tuby.“ Atd., však víte, jak je to dál.

Tolik pan Václav. A co pan Emil?

Jen namátkou bez hledání: Blecha, Husa, Tři kozy, Slepíčka naříká atd. (zpívají Ťutínci), Bimbo, Fordka a lordka atd. (zpívají přípravné dětské sbory), Gloria patri, Pueri jazz atd. (zpívají Pueri Gaudentes), Principium sapientiae, Florebat olim studium, Omnis sermo Dei ignitus (původně věnováno Pueri gaudentes, později zpívá také Gaudium a Retro), spousta klavírních skladeb pro žáky a studenty, pedagogické působení na ZUŠŠ...

„Emil Hradecký (*1953) je významný český hudební skladatel, aranžér a učitel hry na klavír, který se ve své tvorbě často inspiruje taneční hudbou a jazzem. Tvorba Emila Hradeckého je však velmi rozsáhlá a jeho „nejazzové“ skladby jsou velmi melodické, příjemné na poslech a oblíbené mezi učiteli a jejich žáky. Jeho tvorba pro děti vychází z důvěrné znalosti mladých interpretů, které získává jako učitel hudby.“

Víc o panu Hradeckém na internetu nelze najít, přece jen je to našťastí skladatel stále žijící.

Tento pan Emil oslaví zakrátko významné kulatiny, jistě jste si všimli roku narození.

Milý pane Emile, přejeme Vám u příležitosti Vašich významných kulatých narozenin všechno nejlepší, hodně zdraví a stále trvající spoustu inspirace pro Vaši bohatou tvorbu, těšíme se na Vaše další krásné skladby.

AUDITE SILETE

BULLETIN
SMÍŠENÉHO PĚVECKÉHO SBORU
GAUDIUM PRAHA

1/2023

Redakce: Marie Dolejší

Auťori příspěvků: Marie Dolejší, Jan Hnilička, Libuše Kašparová, Jaroslava Knížková,
Mílana Polácková, Jan Sirotek, Zuzana Zajícová

Fotografie: Jiří Dolejší, Marie Dolejší, Zuzana Zajícová

Grafická úprava: Olga Pašková

Toto číslo vychází: 23. 2. 2023